

Załącznik Nr 1
do Zarządzenia nr 16/2012
Wójta Gminy Ksawerów

**ZASADY I TRYB ZARZĄDZANIA RYZYKIEM
W URZĘDZIE**

GMINY KSAWERÓW

§ 1

Ustalenia niniejszego regulaminu dotyczą zasad i trybu zarządzania ryzykiem w urzędzie Gminy w Ksawerowie.

§ 2

Ilekość w niniejszym regulaminie jest mowa o:

- 1) Urzędzie - należy przez to rozumieć Urząd Gminy Ksawerów,
- 2) referatach - należy przez to rozumieć referaty, jednoosobowe lub wieloosobowe stanowiska w Urzędzie ,
- 3) ryzyku - należy przez to rozumieć prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia mającego negatywny wpływ na wykonywanie zadań bądź osiągnięcie celów,
- 4) wpływie ryzyka - należy przez to rozumieć skutki dla realizowania zadań i osiągnięcia celów spowodowane przez zdarzenie objęte ryzykiem,
- 5) prawdopodobieństwie ziszczenia się ryzyka - należy przez to rozumieć częstotliwość występowania zdarzenia objętego ryzykiem,
- 6) istotności ryzyka - należy przez to rozumieć kombinacje wpływu ryzyka i prawdopodobieństwa jego ziszczenia się,
- 7) akceptowanym poziomie ryzyka - należy przez to rozumieć ustalony w niniejszym regulaminie poziom istotności ryzyka, przy którym nie jest wymagane podejmowanie działań przeciwdziałających ryzyku,
- 8) zarządzaniu ryzykiem - należy przez to rozumieć proces identyfikacji, oceny i przeciwdziałania ryzyku; proces ten obejmuje także monitorowanie ryzyka i środków podejmowanych w celu jego ograniczenia,
- 9) osobach kierujących - należy przez to rozumieć kierowników referatów, pracowników jednoosobowych stanowisk pracy lub koordynatorów wieloosobowych stanowisk pracy, Skarbnika, Zastępcy Wójta,
- 10) koordynatorze zarządzania ryzykiem - należy przez to rozumieć Sekretarza Gminy,
- 11) mechanizmach kontroli zarządczej - należy przez to rozumieć wszystkie działania i procedury podejmowane lub ustanawiane w celu zwiększenia prawdopodobieństwa realizacji zadań i osiągnięcia celów, w tym zwłaszcza:
  - a) dokumentację systemu kontroli zarządczej (procedury, instrukcje, wytyczne),
  - b) dokumentowanie poszczególnych zdarzeń,
  - c) zatwierdzanie operacji,
  - d) podział obowiązków,
  - e) nadzór,
  - f) rejestrowanie istotnych odstępstw od zasad zapisanych w procedurach, instrukcjach czy wytycznych,
  - g) ograniczenie dostępu do zasobów materialnych, finansowych i informacyjnych.

§ 3

1. Celem zarządzania ryzykiem jest:
  - 1) Usprawnienie procesu planowania,
  - 2) Zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji zadań i osiągnięcia celów,
  - 3) Zapewnienie odpowiednich mechanizmów kontroli zarządczej,
  - 4) Zapewnienie kierownictwu urzędu wczesnej informacji o zagrożeniach dla realizacji wyznaczonych celów i zadań.
2. Zarządzanie ryzykiem odbywa się według zasad:
  - 1) Integracji z procesem zarządzania,
  - 2) Powiązania z celami i zadaniami urzędu,

- 3) Przypisania odpowiedzialności,
- 4) Proporcjonalności działań przeciwdziałających ryzyku do jego istotności.

§ 4

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:

- 1) Identyfikację i analizę ryzyka oraz odniesienie go do akceptowanego poziomu ryzyka,
- 2) Ustalenie metody przeciwdziałania ryzyku,
- 3) Przeciwdziałanie ryzyku,
- 4) Monitorowanie procesu zarządzania ryzykiem i dokonywanie zmian.

§ 5

1. Identyfikacji i analiza ryzyka oraz ustalenia metody przeciwdziałania ryzyku dokonuje się raz w roku do dnia 30 listopada.
2. Identyfikacji i analizy ryzyka oraz ustalenia metody przeciwdziałania ryzyku dokonują osoby kierujące.

§ 6

1. Identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu ryzyka zagrażającego poszczególnym celom i zadaniom urzędu oraz realizacji budżetu gminy
2. Podczas identyfikacji ryzyka należy przeanalizować:
  - 1) Cele i zadania realizowane przez Urząd,
  - 2) Cele i zadania realizowane przez jednostki organizacyjne Gminy,
  - 3) Realizacje budżetu gminy,
  - 4) Zagrożenia związane z osiaganiem celów i realizowaniem zadań Urzędu związane z realizacją celów i zadań jednostek organizacyjnych Gminy oraz realizacją budżetu Gminy wraz z ich wewnętrznymi i zewnętrznymi przyczynami oraz możliwymi scenariuszami.
3. Podczas identyfikacji ryzyka stosowana jest kategoryzacja ryzyka.
4. Ustala się następujące kategorie (obszary) ryzyka:
  - 1) Ryzyko finansowe,
  - 2) Ryzyko dotyczące zasobów ludzkich,
  - 3) Ryzyko działalności,
  - 4) Ryzyko zewnętrzne.
5. Przykłady ryzyka występującego w ramach poszczególnych kategorii (obszarów) określa załącznik nr 1 do niniejszego regulaminu.

§ 7

1. analiza ryzyka polega na określeniu wpływu i prawdopodobieństwa ziszczenia się ryzyka a następnie ustaleniu jego istotności według zasad określonych w § 8.
2. Określenie wpływu ryzyka polega na określeniu przewidywanych skutków jakie będzie miało, dla realizacji zadania , osiagania celów, realizacji budżetu Gminy wystąpienie zdarzenia objętego ryzykiem. Do określenia wpływu używany jest opis jakościowy przy zastosowaniu skali ocen: wysoki, średni, niski.
3. Określenie prawdopodobieństwa ziszczenia się ryzyka polega na określeniu przewidywanej częstotliwości występowania zdarzenia objętego ryzykiem w trakcie roku. Do określenia prawdopodobieństwa stosowany jest opis jakościowy przy zastosowaniu skali ocen: wysokie, średnie, niskie.
4. Podczas określania wpływu i prawdopodobieństwa ziszczenia się ryzyka stosowane są zasady zawarte w załączniku nr 2 do niniejszego regulaminu.

§ 8

1. W oparciu o dokonaną ocenę wpływu i prawdopodobieństwa ziszczenia się ryzyka ustalany jest poziom istotności ryzyka wskazany w załączniku nr 2 do niniejszego regulaminu.
2. Ustala się następujące poziomy istotności ryzyka:
  - 1) Ryzyko poważne – tj. ryzyko o wysokim wpływie oraz wysokim lub średnim prawdopodobieństwie oraz średnim wpływie i wysokim prawdopodobieństwie,
  - 2) Ryzyko umiarkowane – tj. ryzyko o wysokim wpływie i niskim prawdopodobieństwie, ryzyko o średnim wpływie i średnim prawdopodobieństwie, a także ryzyko o niskim wpływie i wysokim prawdopodobieństwie,
  - 3) Ryzyko niskie – tj. ryzyko o niskim wpływie oraz średnim i niskim prawdopodobieństwie.

§ 9

1. Ryzykiem akceptowanym jest ryzyko niskie. Ryzyka umiarkowane i poważne przekraczają akceptowany poziom ryzyka,
2. Ryzyko przekraczające akceptowany poziom ryzyka wymaga ustalenia i podjęcia działań ograniczających je do poziomu akceptowalnego poprzez zmniejszenie jego wpływu lub prawdopodobieństwa ziszczenia się (przeciwdziałanie ryzyku).

§ 10

1. Metodami przeciwdziałania ryzyku są:
  - 1) Kontrolowanie ryzyka – stosowanie mechanizmów kontroli zarządczej,
  - 2) Przeniesienie ryzyka - przekazanie ryzyka podmiotowi zewnętrznemu.
2. W celu określenia metody przeciwdziałania ryzyku należy przeanalizować:
  - 1) Przyczyny (źródła) ryzyka i możliwe scenariusze rozwoju wydarzeń,
  - 2) Istniejące mechanizmy kontroli stosowane w celu ograniczenia lub uniknięcia tego ryzyka,
  - 3) Skuteczność istniejących mechanizmów kontroli, tj. zakres w jakim przeciwdziałają ryzyku, a poprzez to ułatwiają lub utrudniają realizację ustalonych celów i zadań.

§ 11

1. Na podstawie dokonanej identyfikacji i analizy ryzyka oraz określenia metody przeciwdziałania ryzyku, osoby kierujące wypełniają „arkusze identyfikacji, oceny i przeciwdziałania ryzyku”, zwane dalej arkuszami, według wzoru zamieszczonego w załączniku nr 3 do niniejszego regulaminu.
2. Odnotowania w arkuszach wymagają wszystkie zidentyfikowane ryzyka natomiast dla ryzyka przekraczającego akceptowany poziom ryzyka (ryzyka poważne i umiarkowane) należy podać planowane metody ograniczenia go do akceptowanego poziomu.
3. Projekty „Arkuszy” przedkładane są koordynatorowi zarządzania ryzykiem w terminie do 30 listopada każdego roku.
4. Po zatwierdzeniu budżetu gminy przez radę gminy projekty arkuszy są uaktualniane.
5. Arkusze podlegają zatwierdzeniu przez koordynatora zarządzania ryzykiem.
6. Koordynator zarządzania ryzykiem w terminie do 15 lutego każdego roku sporządza zbiorczy raport identyfikacji ryzyk przekraczających akceptowany poziom ryzyka (ryzyko poważne i umiarkowane) oraz planowane metody ograniczenia go do akceptowanego poziomu i przedstawia go wraz z kopią zatwierdzonych arkuszy Wójtowi oraz do wiadomości osobom kierującym w Urzędzie.